

HRAVÉ DOBRODRUŽSTVÍ V PARKU – PRAVIDLA HRY

Spojte procházku ve **Smetanových sadech** se zábavnou hrou, díky které se dozvíte mnoho zajímavostí z historie a současnosti parku, a ještě k tomu dostanete odměnu!

V parku je ukryto **7 úkolů**, na kterých najdete zajímavosti, vztahující se k danému místu. U každého úkolu najdete jednu otázku a jeden úkol. Odpovědi si poznamenejte třeba na kus papíru nebo do mobilního telefonu. Jakmile budete mít všechny úkoly ze sedmi stanovišť splněny, přijďte nám je ukázat do R.I.C. Olomouc. Za správné odpovědi a splněné úkoly obdržíte malý **dáreček**. Aktuální otevírací dobu najdete na FB stránce R.I.C.

R.I.C. Olomouc je Regionální informační centrum zaměřené na podávání informací o cyklostezkách Bečva a Moravská stezka. Můžete si zde také zakoupit mapy těchto cyklostezek. Najdete zde i dobíjecí stanici pro elektrokola a elektrokoloběžky nebo si zde vypůjčíte nářadí na opravu svého kola. Využít můžete i půjčovnu odrážedel, koloběžek a sportovního vybavení.

Výstaviště Flora Olomouc

Olomoucký kraj

R.I.C.
OLOMOUC

1. ÚKOL

REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ CENTRUM OLOMOUČ

Právě se nacházíme ve **Smetanových sadech**, které spolu se sady Čechovými a Bezručovými tvoří komplex unikátních olomouckých parků. Nejstarším a svou plochou největším olomouckým parkem jsou Smetanovy sady, které jsou staré několik stovek let.

Park má zhruba **19 hektarů**, které nabízejí spoustu romantických zákoutí, ale i dost prostoru pro sport, odpočinek i kulturní vyžití. Smetanovy sady jsou součástí areálu Výstaviště Flora Olomouc, které se o parky stará a několikrát ročně zde pořádá venkovní akce a výstavy.

V parku najdeme vedle běžných, především listnatých dřevin, i řadu vzácných a zajímavých rostlin. Na břehu jezírka roste tisovec dvouřadý či metasekvoje čínské. V parku také roste „**živá zkamenělina**“ jinan dvoulaločný původem z Číny. Hnědými, až 40 cm dlouhými, lusky je nápadný mohutný severoamerický dřezovec trojtrnný. Koncem jara pak rozkvétá velkými zelenooranžovými květy severoamerický liliovník tulipánokvětý.

Věděli jste, že v parku najdete Holandskou zahradu, kde během jara kvetou stovky cibulovin, Magnoliovou zahradu, která je odpočinkovým prostorem a na jaře poskytuje okouzující pohled na záplavu bílých a růžových květů, z nichž některé dosahují velikosti až **20 centimetrů**, Pinetum (sbírka jehličnatých dřevin) a Letní čítárnu? Ve Smetanových sadech také najdete úžasné exotické Sbírkové skleníky, venkovní rybníček a krásnou budovu historické Oranžerie.

ÚKOL:

Kolik lidí na plakátu KOSTKA jede na koloběžce?

OTÁZKA:

Jak se jmenují největší a nejstarší olomoucké sady?

2. ÚKOL

SBÍRKOVÉ SKLENÍKY

Sbírkové skleníky jsou dnes již **neodmyslitelnou** součástí Smetanových sadů. Největším a nejstarším je palmový skleník, kde rostou exotické rostliny téměř obřích velikostí. Palmový skleník byl vybudován v letech **1927 – 1930**, kdy nahradil oranžerii, která byla do parku přenesena ze zámku ve Velké Bystřici v roce 1886.

Palmový skleník je **72,5 metru dlouhý, 20 metrů široký a 9 vysoký**. Ve skleníku rostou úžasné rostliny, které jen tak někde nevidíte. Je to např. datlovník, fíkovník, ibišek, sloní nohy, liány a další. Kromě vzácných rostlin najdete v palmovém skleníku také kajmana, ryby, leguána, želvy, hady, pavouky a ptáky. Na palmový skleník navazuje skleník kaktusový. Jeho návštěva poskytuje po celý rok nevšední zážitek nejen pro milovníky kaktusů a sukulentů. Třetím skleníkem na návštěvnické trase je skleník tropický. Hned u vchodu přivítá každého příchozího v tropickém vlhkém vzduchu závan vůní květů lián. Zdejší perlou je **největší leknín světa** viktorie cruzova (*Victoria cruziana*), který dorůstá až několika metrů a je tak pevný, že unese i menšího psa. V posledním ze čtyř veřejnosti přístupných skleníků - subtropickém skleníku - najdeme především kolekci užitkových rostlin subtropických oblastí napříč celým světem. Rostou, kvetou a plodí tu pomeranče, mandarinky, citrony, grapefruity, stejně jako neméně známé tomely a fíkovníky. Nechybí tu ani olivovník, granátovník a řada dalších zajímavých okrasných i užitkových rostlin.

ÚKOL:

Kolik hrušek drží v ruce socha u vchodu do sbírkových skleníků?

OTÁZKA:

Jak se jmenuje největší leknín světa, který roste v tropickém skleníku?

3. ÚKOL

KVĚTINOVÉ ZÁHONY U PAVILONŮ G A H

Na těchto květinových záhonech se střídají **jarní a letní květiny**, tedy jarní cibuloviny a letničky. Mezi nejznámější a nejkrásnější jarní cibuloviny patří tulipány, krokusy, hyacinty, narcisy či sněženky. Tulipány zahradní jsou velmi rozmanité. Byly vyšlechtěny v mnoha barvách květu s jednoduchými i plnými tvary. Narcisy jsou další z jarních cibulovin, které na jaře ozdobí každou zahrádku. Hyacinty pocházejí z Asie, do Evropy byly dovezeny až v **17. století**. Díky šlechtění lze dnes pěstovat rostliny s květy v mnoha barevných odstínech. Věděli jste, že se jarní cibuloviny do půdy vysazují už na podzim?

S příchodem léta přeberou pomyslnou štafetu ve kvetení naopak letničky. Letničky neboli jednoletky jsou rostliny, které využíváme nejčastěji k okrasným účelům jenom v jednom vegetačním období. Jejich život trvá nanejvýš deset měsíců. V jednom roce musí vyklíčit, vyrůst, vykvést, přinést semena a odumřít.

Letničky na českých zahradách hrály vždy důležitou roli, protože svými květy **rozzářily** každý květinový záhon. Letničkové záhony poskytují potravu pro užitečný hmyz, který zahrady potřebují pro svou bohatou úrodu. Opylovat umí včely, čmeláci i motýli a můžeme je do své zahrady nalákat i pomocí správně zvolených letniček. Vyzkoušejte tařicovky, černuchy, svazenky, slunečnice nebo krásenky. Čmeláci ocení i květy, do kterých se včely pro svůj krátký sosák nedostanou (hledíky) a motýly zase velmi lákají například květy sporýše argentinského.

ÚKOL:

Vymysli slova z přírody, které mají stejná začáteční písmena jako názvy pavilonů, u kterých stojíš.

OTÁZKA:

Letničky poskytují potravu jakým živočichům? (Savcům / hmyzu / obojživelníkům / plazům / rybám nebo ptákům?)

4. ÚKOL

RYBNÍČEK

Rybníček, u kterého stojíte, je tu už od **pradáвна**. V dávných dobách zde stála vesnice Novosady a na její návsi se nalézal právě tento rybníček. Vesnice byla v roce 1758 zbořena a její obyvatelé přestěhování o kus dál. Rybník zde ale zůstal.

V rybníčku tryská fontána a je to jediná rozsáhlejší vodní plocha v Olomouckých parcích. V zadní části je **ostrůvek**, který slouží jako odpočívadlo pro vodní ptactvo, které rybníček obývá. Právě kvůli ptactvu je rybníček častým cílem rodičů s dětmi, kteří sem ptáky chodí krmit.

Krmení kachen a vodního ptactva má svá pravidla, která málokdo zná! Nepotěšíte je pečivem, které je pro vodní ptactvo nevhodné. Pokud chcete kachny krmit a neublížit jim, přineste jim různé druhy obilovin jako jsou oves, žito, pšenice. Potěší je i kukuřice, hrášek nebo rýže, které nemusíte vařit. Laskominou je pro vodní ptáky i salát či nakrájené zeleninové odřezky, slupky a natě. Kachny nepohrdnou ani bramborami či řepou. Lahůdkou jsou pro kachny rozpůlené bobule hroznového vína.

ÚKOL:

Kolik napočítáš u našeho jezírka laviček?

OTÁZKA:

Čím byste správně měli nakrmit kačenky?

5. ÚKOL

ORANŽERIE

Nejstarší pamětnice olomouckých parků, dřevěná oranžerie je národní **kulturní památkou**. Tato krásná budova byla do Smetanových sadů převezena v roce **1886** ze zámeckého parku ve Velké Bystřici. Kromě budovy byla přemístěna i vzácná sbírka rostlin. Předlohou pro stavbu této oranžerie byla versailleská oranžerie. Roku 1926 byla nahrazena moderním palmovým skleníkem, který ve Smetanových sadech stojí dodnes.

Oranžerie postupem času ztratila svůj původní účel a její význam upadal. Kvůli špatnému technickému stavu jí dokonce hrozila demolice. V letech 2015 až 2018 se však uskutečnila rozsáhlá rekonstrukce tohoto výjimečného objektu a budova si tak zachovala původní **unikátní historický ráz a řemeslnou kvalitu**. Od podzimu 2019 také probíhá revitalizace venkovního prostoru kolem oranžerie a tzv. letní čítárny, která tomuto místu vrací zašlou krásu.

Oranžerie byly vlastně předchůdkyně dnešních skleníků. Typická oranžerie je přízemní podlouhlá budova, která má na jižní straně šikmou prosklenou stěnu nebo arkády. Tudy se k rostlinám, převážně citrusům, přivádí potřebné světlo, v chladnějších měsících jí procházejí paprsky slunce, jež v tomto ročním období vystoupá jen nízko nad obzor. První stavby oranžerií bychom našli v Itálii, kde vznikaly v době renesance a nazývaly se **limonária**.

ÚKOL:

Kolik vysokých oken je na nejdelší stěně oranžerie bez dveří?

OTÁZKA:

V jakém roce byla budova oranžerie do Olomouce převezena ze zámku ve Velké Bystřici?

6. ÚKOL

RUDOLFŮV DUB

Památný strom Rudolfův dub je **nejmohutnějším památným stromem v Olomouci** a co do obvodu kmene druhý největší dub v okrese Olomouc. Jedná se o mohutný, dvojkmenný, asi 250 roků starý dub letní (*Quercus robur*). Podle měření z roku 2009 dosahuje výšky 29 metrů a obvod kmene je úctyhodných 662 cm. Památným byl vyhlášen 26. 10. 2005.

Proč se tomuto dubu vlastně říká Rudolfův? Dub byl pojmenován na počest arcibiskupa a arciknížete **Rudolfa Jana Habsburského** (bratra panujícího císaře Františka I.), který se zasloužil o založení olomouckých městských parků. Tento strom byl vysazen přibližně ve stejné době, kdy byl na náměstí vybudován Sloup Nejsvětější Trojice. Stáří tohoto exempláře je tedy odhadováno na několik stovek let. Rudolfův dub zažil již mnoho radostného, ale byl i svědkem mnohého utrpení. Přežil dokonce i prusko-rakouské války, během nichž byla Rudolfova alej zcela zničena.

Duby jsou z hlediska zdroje kvalitního dřeva jedny z nejdůležitějších stromů severní polokoule. Dubové dřevo je tvrdé a velmi trvanlivé a používalo se po staletí k výrobě trámů, podlah, nábytku i sudů. Alkoholické nápoje, zrající v sudech z dubového dřeva, získávají nezaměnitelnou příchuť. Žaludy jsou v mnohých oblastech důležitou složkou potravy zvířat a případně i lidí. Díky svému dřevu a dlouhověkosti je dub **symbolem síly**. Dub je národním stromem Německa, Velké Británie, Spojených států, Lotyšska, Litvy a neoficiálně též Estonska.

ÚKOL:

O kolik kořenů se opírá Rudolfův dub?

OTÁZKA:

Podle koho získal tento strom své jméno?

7. ÚKOL

VÝSTAVIŠTĚ FLORA OLOMOUC, PAVILON A

Výstaviště Flora je neodmyslitelně spjata s městem Olomouc, kterému se přezdívá „**město květin**“, právě kvůli květinovým výstavám, které se na Floře každoročně pořádají.

Víte, jak vznikla výstavnická tradice v Olomouci? Vše začalo koncem **60. let 20. století**, kdy se zrodila myšlenka uspořádat přehlídku výpěstků olomouckých podniků. První přehlídku, která nesla název Krajská výstava květin a konala se 24. srpna 1958, navštívilo 62 000 návštěvníků. Tím byla započata zcela nová výstavnická tradice v Olomouci, která trvá dodnes.

Postupem času získávala květinová výstava stále větší oblibu, mezinárodní věhlas a prestiž. Každoročně ji navštěvovaly desítky tisíc návštěvníků nejen z České republiky. Rok 1967 byl pro výstaviště zcela zlomový. Původní název Celostátní výstava okrasného zahradnictví se zahraniční účastí byl nahrazen výstižnějším pojmenováním **FLORA OLOMOUC**. Od roku 1967 se také květinové výstavy začaly dělit na 3 etapy: jarní, letní a podzimní. Tento rok byl pro výstaviště zcela zásadní ještě z jednoho hlediska. V roce 1967 byl vybudován velký výstavní pavilon A, který v Olomouci stojí dodnes. Výstava FLORA je jako největší a nejstarší květinová show v celé České republice rodinným stříbrem Výstaviště Flora Olomouc. Nosnou květinovou výstavu začaly později doplňovat nové akce jako FOR MODEL, festival gastronomie a nápojů OLIMA, vánoční trhy VÁNOCE FLORA a další akce.

ÚKOL:

Kolik schodů vede k bočnímu červenému vchodu pavilonu A?

OTÁZKA:

Jak se přezdívá městu Olomouc?

